

2015 METŲ VALSTYBĖS BIUDŽETO IR SAVIVALDYBIŲ BIUDŽETŲ FINANSINIŲ RODIKLIŲ PROJEKTŲ APŽVALGA

Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos prognozuojamų rodiklių projektai parengti remiantis 2014 m. rugsėjo mėn. atnaujintu ekonominės raidos scenarijumi.

Išorės aplinka 2014 metais pateikė Lietuvai naujų iššūkių. Šių metų pavasarį Europos Komisija pablogino dalies Lietuvos eksporto partnerių ekonomikos perspektyvas, poveikį Lietuvos ekonomikai turi ir Rusijos draudimai importuoti pieno, mėsos ir kitus, daugiausia maisto, produktus iš ES šalių. Lietuvos eksporto konkurencingumui į Rusiją yra nepalankus smarkiai nuvertėjęs Rusijos rublis, įtakos Lietuvos ekonomikos raidai taip pat turi paaštrėjusi konkurencija ir svyruojančios pelno maržos naftos rinkoje.

Atsižvelgus į pablogėjusios išorės aplinkos įtaką, 2014 m. projektuojamas 2,9 procento BVP augimas, 2015 m. – 3,4 procento, 2016 m. – 3,8 procento. Tikimasi, kad 2017 m. išorinė aplinka bus palankesnė ir 2017 m. BVP augimas gali siekti 4,3 procento. Pagrindinės išorinės ekonominės aplinkos prielaidos (pagrindinių Lietuvos užsienio partnerių BVP pokyčiai, naftos kainos, euro ir dolerio kursas) atitinka Europos Komisijos 2014 m. pavasario prognozes.

Rengiant scenarijų, taip pat buvo daroma prielaida, kad 2014–2015 m. 50 procentų uždraustų importuoti iš Lietuvos į Rusiją prekių bus realizuota kitose rinkose, o dar 25 procentai – vidaus rinkoje.

2014–2017 m. laikotarpiu, kol vartojimas bus tolygus (prognozuojama, kad augs 4,1–4,3 proc.), o išorės veiksnių – maisto žaliavų ir energijos kainų – poveikis menkas, vidutinė metinė infliacija sieks 0,3–2,9 procento ir didės nuosakiai: 2014 m. prognozuojama 0,3 proc., 2015 m. – 1,2 proc., 2016 m. – 2,0 proc., 2017 m. – 2,9 proc.

Šalyje toliau augant darbo našumui, didėjant darbo jėgos paklausai, mažėjant nedarbo lygiui ir po truputį mažėjant darbo jėgos pasiūlai, darbo užmokestis didės panašiu tempu kaip 2013 m. ar šiek tiek sparčiau – 2014–2017 m. augs 5,3–6,5 procento.

Neigiama rizika dėl ekonominės raidos scenarijaus egzistuoja ir iš esmės kyla dėl padidėjusio išorinės aplinkos neapibrėžtumo. Susidoroti su iššūkiais Lietuvai padės narystė euro zonoje nuo kitų metų pradžios ir dėl to mažėjanti valiutos rizika, didinanti Lietuvos patrauklumą užsienio investuotojams. Euro įvedimo veiksnys taip pat turėtų padidinti Lietuvos patrauklumą turistams iš Vakarų Europos valstybių. Labiau, nei numatyta Europos Komisijos 2014 m. pavasario prognozėse, silpstantis euras (dolerio atžvilgiu) būtų eksportą skatinantis veiksnys, nors turėtų ir neigiamą poveikį – pabrangintų importuojamas prekes ir energinius išteklius. Tačiau ši neigiamą poveikį kompensuotų teigiami pokyčiai darbo rinkoje. Prie Lietuvos ekonomikos stabilumo prisidės efektyvus naujo 2014–2020 m. laikotarpio ES struktūrinių fondų lėšų panaudojimas, baigtos įgyvendinti energetinę nepriklausomybę stiprinančios priemonės – suskystintųjų dujų terminalas, elektros jungtys su Švedija ir Lenkija. Ekonominės raidos scenarijaus išsipildymas priklausys ir nuo Lietuvos įmonių lankstumo ir gebėjimo dirbti ir konkuruoti netikėtai kintančiose eksporto rinkose: jeigu įmonėms pavyks eksportuoti didesnę (ar mažesnę) dėl Rusijos sankcijų uždraustų prekių dalį, nei numato Finansų ministerijos prielaida, ūkio plėtra gali būti spartesnė (ar lėtesnė), nei numatyta atnaujintame ekonominės raidos scenarijuje. Atsiradus papildomų duomenų dėl neigiamos rizikos išsipildymo ir jų poveikio realiam sektoriui, projekcijos gali būti keičiamos.

Numatoma, kad 2015 metais valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos pajamos (kartu su ES ir kitomis tarptautinės finansinės paramos lėšomis – 2 322,3 mln. eurų) sudarys 9 216,2 mln. eurų, arba 5,9 proc. daugiau, negu planuota gauti 2014 metais. Prognozuojamos valstybės biudžeto pajamos kartu su ES ir kitomis tarptautinės finansinės paramos lėšomis – 7 957,3 mln. eurų, arba 5,0 proc. daugiau, palyginti su 2014 metais patvirtintu planu.

Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos pajamos, be ES ir kitų tarptautinės finansinės paramos lėšų, 2015 metais preliminariais skaičiavimais, sieks apie 6 893,8 mln. eurų arba bus apie 5,2 proc. didesnės, nei planuota gauti šiemet. Prognozuojama, kad pajamos iš mokesčių sudarys apie 6 343,7 mln. eurų, t. y. bus gauta apie 359,1 mln. eurų, arba 6,0 procento daugiau, nei buvo planuota 2014 metais.

Kitų pajamų numatoma gauti 550,2 mln. eurų, t. y. 16,0 mln. eurų, arba 2,8 proc. mažiau, nei buvo planuota 2014 metais.

Svarbiausias mokestis, kurio prognozuojamos pajamos 2015 metais sudarys **2 980,8 mln. eurų** (apie 43,2 proc. visų konsoliduotos visumos biudžeto pajamų, apie 7,8 proc. BVP veikusiomis kainomis), **yra pridėtinės vertės mokestis (toliau – PVM)**. Pajamos iš PVM buvo prognozuojamos atsižvelgiant į šių metų numatomą PVM surinkimą, į galutinio vartojimo išlaidų ir PVM mokesstinės bazės procentinio santykio dinamiką, į galiojančių (įskaitant nustosiančias galioti ir naujai atsirandančias) PVM lengvatų įtaką pajamoms. Apskaičiuojant PVM mokesstinę bazę buvo atsižvelgta į grąžintinos (įskaitytinos) PVM sumos (padidės 14,5 mln. eurų) ir nesumokėtos (įsiskolinimo valstybei) PVM sumos (sumažės 29 mln. eurų) pokyčių įtaką faktinėms pajamoms. Prognozuojant įvertinta, kad galutinio vartojimo išlaidos 2015 metais nominaliai didės 6,1 proc.

Galimos rizikos:

- 2015 metais gali nesumažėti (padidėti) PVM nepriemoka (2014 m. rugpjūčio 31 d. PVM nepriemoka buvo 270,2 mln. eurų);
- 2015 metais gali būti didesni, nei prognozuojama, PVM permokos pokyčiai (Valstybinės mokesčių inspekcijos duomenimis, 2014 m. rugpjūčio 31 d. PVM permoka buvo 364,1 mln. eurų).

2015 metais į valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos biudžetą prognozuojama gauti **1 394,0 mln. eurų** pajamų iš **gyventojų pajamų mokesčio (toliau – GPM)**, arba 20,2 proc. visų konsoliduotos visumos biudžeto pajamų, ir apie 3,6 proc. BVP veikusiomis kainomis. Pajamos iš gyventojų pajamų mokesčio 2015 metais buvo prognozuojamos atsižvelgiant į numatomas gauti GPM pajamas 2014 m., į įplaukų iš gyventojų pajamų mokesčio santykio su darbo užmokesčio fondu dinamiką bei prognozuojamą metinį darbo užmokesčio fondo augimo rodiklį. Prognozuojama, kad metinis darbo užmokesčio fondas 2015 metais augs 6,6 proc. Prognozuojant 2015 m. GPM pajamas atsižvelgta į mokesčių pasikeitimų įtaką GPM pajamoms.

Trečioje vietoje pagal svarbą pajamų struktūroje yra **akcizai**. 2015 metais biudžeto projekte pajamos iš akcizų sudaro **1 086,3 mln. eurų** (apie 15,8 proc. visų konsoliduotos visumos biudžeto pajamų, apie 2,8 proc. BVP veikusiomis kainomis). Šio mokesčio prognozė sudaryta atsižvelgiant į atskirų akcizais apmokestinamų prekių grupių numatomą pardavimą 2014 metais ir į daugiamečius duomenis apie akcizais apmokestinamų prekių pardavimo santykį su namų ūkio ir galutinio vartojimo išlaidomis. Prognozuojant akcizų pajamas taip pat atsižvelgta į numatomą akcizų tarifų didinimą kitam rūkomajam tabakui nuo 2015 m. sausio 1 d., cigaretėms, cigarams ir cigarilėms bei etilo alkoholiui ir kitiems alkoholiniams gėrimams nuo 2015 m. kovo 1 d.

Rizikos veiksniai:

- dėl akcizų tarifo didinimo tabako produktams ir etilo alkoholiui bei alkoholiniams gėrimams labiau, nei prognozuojama, sumažės šių produktų pardavimas.

Pajamų iš **pelno mokesčio** 2015 metais numatoma gauti **521,9 mln. eurų**, arba 7,6 proc. visų konsoliduotos visumos biudžeto pajamų, ir apie 1,4 proc. BVP veikusiomis kainomis. Prognozuojant 2015 metų pajamas iš pelno mokesčio buvo atsižvelgta į pajamų iš šio mokesčio dinamiką (įskaitant šių metų numatomas surinkti pajamas), į BVP augimą (prognozuojama, kad 2014 metais nominalus BVP augs 4,7 proc., o 2015 metais – 5,5 proc.),

numatomas įmonių avansinio pelno mokesčio mokėjimo tendencijas, pajamų netekimus dėl praplėstos lengvatos investicijoms bei papildomas pajamas dėl nuostolių atskaitymo ribojimo.

2015 metais mokestinėms pajamoms neigiamą įtaką darys galiosiančios mokesčių lengvatos. Dėl 2015 m. taikomų mokesčių lengvatų mokestinės pajamos bus apie 770 mln. eurų mažesnės:

- 1) pagal 2002 m. kovo 5 d. Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 str. 3 d. 1 p.; 19 str. 3 d. 5 p.; 19 str. 4 d. mokestinės pajamos bus mažesnės apie 91 mln. eurų;
- 2) pagal 2001 m. spalio 30 d. Akcizų mokesčio įstatymo Nr. IX-569 24 str. 1 d.; 48 str. 1 d. 3 p.; 37 str. 3 d.; 19 str. 1 d. 5 p.; 40 str.; 43 str. 1 d. 5.5.7 p. mokestinės pajamos bus mažesnės apie 158 mln. eurų;
- 3) pagal 2002 m. liepos 2 d. Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 taikomas lengvatas mokestinės pajamos bus mažesnės apie 341 mln. eurų;
- 4) pagal 2001 m. gruodžio 20 d. Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 taikomas lengvatas mokestinės pajamos bus mažesnės apie 180 mln. eurų.

2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojami asignavimai sudarys 9 558,6 mln. eurų.

2015 metų valstybės biudžeto asignavimai kartu su ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšomis sudarys 8 299,7 mln. eurų, arba 445,7 mln. eurų daugiau negu 2014 metais. Valstybės biudžeto išlaidos be ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšų bus 5 977,4 mln. eurų, t. y. 275,9 mln. eurų daugiau negu 2014 metais.

Prognozuojami 2015 metų asignavimai iš ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšų sudarys 2 322,3 mln. eurų, arba 169,8 mln. eurų daugiau negu 2014 metais.

2015 metais Lietuvos įmokos į ES biudžetą numatomos 416,8 mln. eurų, arba 25,3 mln. eurų didesnės nei 2014 metais. Įmokų didėjimą lemia spartesnis Lietuvos BVP augimas pastaraisiais metais, taip darydamas įtaką santykinai didžiausio įmokos komponento – BNP nuosavo ištekliams – augimui.

Planuojama, kad 2015 metais skolos valstybės vardu valdymo išlaidos sudarys 638,3 mln. eurų, t. y. 17,2 mln. eurų mažiau nei 2014 metais.

Aplinkos ministro valdymo sričiai 2015 metų valstybės biudžeto projekte planuojama skirti 333,6 mln. eurų asignavimų, iš jų 233,0 mln. eurų – ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšų, 8,5 mln. eurų bendrojo finansavimo lėšų. Palyginti su 2014 metais, asignavimai Aplinkos ministerijai ir įstaigoms, vykdančioms jos programas, didėja 98 mln. eurų, iš jų 2,6 mln. eurų didėja valstybės biudžeto lėšos, 93,5 mln. eurų didėja ES lėšos, 2,9 mln. eurų mažėja bendrojo finansavimo lėšos, 4,8 mln. eurų didėja pajamų iš mokesčių dalis.

Energetikos ministro valdymo sričiai 2015 metų valstybės biudžeto projekte planuojama skirti iš viso 103,3 mln. eurų, iš jų 85,3 mln. eurų – ES lėšų ir 7,9 mln. eurų – bendrojo finansavimo lėšų. Palyginti su 2014 metais patvirtintais asignavimais, asignavimai energetikos ministro valdymo sričiai mažėja 27,2 mln. eurų, iš jų ES lėšos mažėja 28,8 mln. eurų, valstybės biudžeto lėšos didėja 1,6 mln. eurų, o bendrojo finansavimo lėšos išlieka 2014 metų lygio.

Krašto apsaugos ministerijos vykdomoms programoms 2015 metų valstybės biudžete numatoma 424,6 mln. eurų, arba 116 mln. eurų daugiau, palyginti su 2014 metų biudžetu.

Papildomi asignavimai numatyti krašto apsaugos sistemai iškeltoms užduotims bei prisiimtiems tarptautiniams įsipareigojimams įgyvendinti.

Kultūros ministro valdymo sričiai 2015 metų valstybės biudžeto projekte numatoma 191,5 mln. eurų, iš jų 14,6 mln. eurų – ES ir Europos ekonominės erdvės paramos lėšų ir 1,4 mln. eurų – bendrojo finansavimo lėšų. Palyginti su 2014 metais, asignavimai didėja 25,3 mln. eurų.

Iš valstybės biudžeto lėšų numatoma papildomai skirti 15,3 mln. eurų – Lietuvos nacionaliniam radijui ir televizijai, 5,1 mln. eurų – nuo 2014 m. liepos 1 d. padidintiems kultūros darbuotojų atlyginimams mokėti, 5,5 mln. eurų – prioritetiniams nacionalinių kultūros įstaigų poreikiams ir investicijų projektams finansuoti, 0,5 mln. eurų – dėl bazinės mėnesinės algos pakeitimo į eurus ir minimalios mėnesinės algos padidinimo 0,3 mln. eurų – prioritetiniams kultūros paveldo objektams tvarkyti, 0,2 mln. eurų – Kultūros rėmimo fondui dėl padidėjusių praėjusių metų faktinių įplaukų už parduotus alkoholinius gėrimus ir apdorotą tabaką, 0,2 mln. eurų – Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybai, 0,2 mln. eurų – Lietuvos atmintinų dienų minėjimų renginiams, 1 mln. eurų – projektams bendrai finansuoti. Tačiau valstybės biudžeto asignavimai mažėja 15 mln. eurų dėl netęstinių programų ir priemonių (dainų šventės renginiams, Donelaičio gimimo metinėms minėti) ir perskirstomų lėšų savivaldybių kultūros įstaigų kultūros darbuotojų atlyginimams padidinti.

Kultūros ministerijai numatoma skirti papildomai 8,8 mln. eurų 2014–2020 metų ES paramos lėšų, taip pat 2,9 mln. eurų – Europos ekonominės erdvės finansinės paramos lėšų. Numatoma, kad kultūros srities įstaigų pajamų įmokos didės 0,3 mln. eurų.

Socialinės apsaugos ir darbo ministro valdymo sričiai 2015 metų valstybės biudžeto projekte numatyta 983,8 mln. eurų, iš jų 137,2 mln. eurų – ES lėšų ir 15,1 mln. eurų – bendrojo finansavimo lėšų. Palyginti su 2014 metais, ES ir bendrojo finansavimo lėšų numatyta 44,1 mln. eurų daugiau ir 0,83 mln. eurų daugiau planuojama pajamų įmokų. Specialių tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams numatoma 38,9 mln. eurų mažiau, nes nuo 2015 metų būsto šildymo išlaidų ir išlaidų vandeniui kompensacijų skaičiavimo ir mokėjimo funkciją numatoma priskirti savivaldybių savarankiškosioms funkcijoms. Valstybės biudžeto asignavimų planuojama 148,7 mln. eurų daugiau, iš jų 52,1 mln. eurų – sumažinti pensijoms kompensuoti, 8,7 mln. eurų – valstybinėms pensijoms motinoms, išauginusioms 5 ir 6 vaikus, mokėti, 10,1 mln. eurų – skatinamosioms įmokoms į pensijų kaupimo fondus mokėti, 20,9 mln. eurų – Lietuvos darbo biržai ir jos teritoriniams padaliniais išlaikyti (perimama iš VSDF biudžeto), 46 mln. eurų – vidaus reikalų sistemos pareigūnų valstybinėms pensijoms mokėti (nuo 2015 m. perduodama iš Vidaus reikalų ministerijos į Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos biudžetą).

Susisiekimo ministerijai 2015 metais numatyta skirti 805,3 mln. eurų, iš jų 379,2 mln. eurų ES lėšos, 15,3 mln. eurų bendrojo finansavimo lėšos. Palyginti su 2014 metais, asignavimai mažėja 2 mln. eurų, iš jų mažėja – 57,6 mln. eurų ES lėšos ir 1 mln. eurų bendrojo finansavimo lėšos, didėja – 48,7 mln. eurų Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšos, 6,3 mln. eurų valstybės biudžeto asignavimai, 1,4 mln. eurų dotacijos, 0,2 mln. eurų biudžetinių įstaigų pajamų įmokos.

Sveikatos apsaugos ministro valdymo sričiai (įskaitant valstybės biudžeto asignavimus, skiriamus Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetui) 2015 metų valstybės biudžeto projekte numatyta 560,6 mln. eurų, iš jų 49,1 mln. eurų – ES lėšų ir 7,9 mln. eurų – bendrojo finansavimo lėšų. Palyginti su 2014 metais, valstybės biudžeto asignavimai padidinti 21,2 mln. eurų, iš jų 0,8 mln. eurų – Lietuvoje rengiamai Pasaulio sveikatos organizacijos Europos regiono komiteto sesijai organizuoti, 1,6 mln. eurų – finansiniams įsipareigojimams, atsiradusiems dėl medicinos įrangos VŠĮ Vilniaus greitosios

pagalbos universitetinės ligoninės veiklai vykdyti įsigijimo, dengti, 3,7 mln. eurų – Valstybinės teismo medicinos tarnybos savininko teisėms ir pareigoms įgyvendinti (perimta iš Teisingumo ministerijos), 0,2 mln. eurų – naujoms gydytojų pareigybėms įsteigti Valstybinėje teismo medicinos tarnyboje ir Valstybinėje teismo psichiatrijos tarnyboje, 0,3 mln. eurų – dėl bazinės mėnesinės algos pakeitimo į eurus ir minimalios mėnesinės algos padidinimo ir 2,9 mln. eurų – Valstybės investicijų programai. Privalomojo sveikatos draudimo fondo (toliau – PSDF) biudžetui planuojama skirti papildomai 11,7 mln. eurų, iš jų 8,8 mln. eurų – įmokoms už apdrauosius valstybės lėšomis mokėti ir planuojama, kad įmoka už vieną valstybės lėšomis draudžiamą asmenį padidės 11,7 euro ir 2015 metais sudarys 244,6 euro, t. y. 37 proc. 2013 metų keturių ketvirčių šalies ūkio darbuotojų vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio vidurkio.

Švietimo ir mokslo ministro valdymo sričiai 2015 metų valstybės biudžeto projekte numatyta 1 208 mln. eurų, iš jų 141,7 mln. eurų – ES lėšų ir 8,8 mln. eurų – bendrojo finansavimo lėšų. Švietimo ir mokslo ministerijai valstybės biudžeto projekte iš viso planuojama 1 013,3 mln. eurų, iš jų 868,1 mln. eurų – valstybės biudžeto lėšų (įskaitant pajamų įmokas), 136,4 mln. eurų – ES lėšų ir 8,7 mln. eurų – bendrojo finansavimo lėšų. Nors ir prognozuojamas mokinių skaičiaus sumažėjimas, nuo 2014 m. rugsėjo 1 d. specialioji tikslinė dotacija savivaldybių biudžetams mokinio krepšeliui finansuoti didinama 2,9 mln. eurų ir sudarys 563 mln. eurų, vieno mokinio krepšelis didinamas 9 eurai ir sudarys – 979 eurus. Švietimo ir mokslo ministerijos asignavimuose papildomai numatyta 1,4 mln. eurų – nuo 2015 m. rugsėjo 1 d. įvesti privalomą priešmokyklinį ugdymą, 0,7 mln. eurų – regioninėms sporto gimnazijoms, įsteigtoms nuo 2014 m. rugsėjo 1 d., finansuoti, 0,9 mln. eurų – mokslo ir studijų institucijų baziniam finansavimui, 0,2 mln. eurų – doktorantūros pirmakursių studijoms ir stipendijoms finansuoti.

Mokslo ir studijų institucijoms 2015 metų valstybės biudžeto projekte planuojama 194,7 mln. eurų. Pirmakursių studijoms finansuoti papildomai bus paskirstyta 31,5 mln. eurų, kurie, kaip ir kasmet, suplanuoti Švietimo ir mokslo ministerijos asignavimuose ir bus paskirstyti aukštosioms mokykloms pagal suvestus stojimo rezultatus tikslinant biudžeto projektą.

Teisingumo ministerijai ir teisingumo ministro valdymo sričiai (įskaitant Valstybinę duomenų apsaugos inspekciją) 2015 metų valstybės biudžeto projekte numatoma 94,9 mln. eurų, arba 5 mln. eurų daugiau, palyginti su 2014 metais. Papildomai numatyta 9 mln. eurų, iš kurių 3,6 mln. eurų – Kalėjų departamento prie Teisingumo ministerijos veiklai finansuoti (kriminalinei žvalgybai, žemiausios grandies statutinių pareigūnų darbo užmokesčiui padidinti, kreditiniams įsiskolinimams padengti), 1,4 mln. eurų – valstybės garantuojamai teisei pagalbai, 0,7 mln. eurų – žalai, atsiradusiai dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginti bei smurtiniais nusikaltimais padarytai žalai kompensuoti, 0,2 mln. eurų – skolai Tarptautiniam baudžiamajam teismui padengti bei narystės mokesčiams sumokėti, 0,2 mln. eurų – Valstybiniam patentų biurui Patentų konvencijai vykdyti ir Teisingumo ministerijos kreditiniam įsiskolinimui dengti, 0,1 mln. eurų – nekilnojamojo turto masiniam vertinimui, 0,1 mln. eurų – kultūros darbuotojų darbo užmokesčiui, 0,1 mln. eurų – kitoms būtinoms reikmėms, planuojama 1,1 mln. eurų daugiau gauti biudžetinių įstaigų pajamų įmokų, numatyta 0,8 mln. eurų daugiau specialiųjų tikslinių dotacijų, skiriamų savivaldybių biudžetams (dėl Gyventojų registro tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos perdavimo Teisingumo ministerijos pavaldumui, taip pat papildomų lėšų skyrimo Telšių civilinės metrikacijos skyriaus pastato avarinei būklei likviduoti), numatyta 0,6 mln. eurų daugiau Norvegijos finansinės paramos lėšų bei 0,1 mln. eurų bendrojo finansavimo lėšų. Kartu 3,7 mln. eurų mažėja asignavimai dėl Valstybinės teismo medicinos tarnybos prie Teisingumo ministerijos statuso pasikeitimo ir perdavimo Sveikatos apsaugos ministerijai, 0,2 mln. eurų –

ministerijos valdymo išlaidos sumažintos 5 procentais, 0,1 mln. eurų mažėja asignavimai dėl netęstinių Lietuvos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai priemonių.

Teismams 2015 metų valstybės biudžeto projekte numatoma 61,4 mln. eurų asignavimų. Palyginti su 2014 metais patvirtintais asignavimais, asignavimai didėja 3 mln. eurų, iš jų 2,2 mln. eurų darbo užmokesčiui.

Be to, Valstybės investicijų 2015–2017 metų programos projekte 2015 metais teismų investicijoms numatoma skirti 8,1 mln. eurų.

Ūkio ministro valdymo sričiai pavestoms funkcijoms vykdyti 2015 metais numatoma skirti 262,6 mln. eurų – iš jų ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos sudaro 227 mln. eurų, bendrojo finansavimo lėšos – 6,3 mln. eurų. Palyginti su 2014 metais patvirtintais asignavimais, bendra suma mažėja 28,1 mln. eurų dėl ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšų.

Užsienio reikalų ministerijai 2015 metų valstybės biudžete planuojama skirti 72,3 mln. eurų. Palyginti su 2014 metais, Užsienio reikalų ministerijos asignavimai padidinti 2,4 mln. eurų.

2015 metais Užsienio reikalų ministerijai numatoma papildomai skirti 5,3 mln. eurų, iš jų 0,9 mln. eurų – pasirengimui deryboms dėl prisijungimo prie Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (toliau – EBPO) tęsti, 0,9 mln. eurų – naujoms diplomatinėms atstovybėms Pietų Afrikos Respublikoje ir Los Andžele atidaryti, 0,6 mln. eurų – diplomatų ekonomikai pareigybėms diplomatinėse atstovybėse atkurti, 0,6 mln. eurų – įmokoms į Europos plėtros fondą, 0,6 mln. eurų – Lietuvos Respublikos ambasados Italijos Respublikoje pastatui remontuoti, 1 mln. eurų – Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės pastato Maskvoje renovacijai ir diplomatinės atstovybės saugumui užtikrinti, 0,5 mln. eurų – paramai Rytų partnerystės šalims ir humanitarinei pagalbai, 0,2 mln. eurų – EBPO metiniam mokesčiui, diplomatinių pasų vizų įklijoms, specialiųjų atašė ūkiniam aprūpinimui ir sveikatos draudimui. Atsižvelgiant į tai, kad 2014 metais baigti Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai 2013 metų antrojo pusmečio baigiamieji darbai, taip pat dėl išlaidų valdymui mažinimo 5 procentais ir numatomų gauti mažesnių pajamų įmokų, asignavimai sumažinti 2,9 mln. eurų.

Vidaus reikalų ministerijai ir vidaus reikalų ministro valdymo sričiai 2015 metų valstybės biudžeto projekte numatoma 609 mln. eurų, iš jų ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšų – 159,9 mln. eurų ir bendrojo finansavimo lėšų – 13,7 mln. eurų. Palyginti su 2014 metais, asignavimai mažėja 51,2 mln. eurų.

Vidaus reikalų ministerijos vykdomoms programoms 2015 metų biudžeto projekte numatyta 380,7 mln. eurų, arba 57,6 mln. eurų mažiau, palyginti su 2014 metais. Papildomai numatyta 13,3 mln. eurų, iš kurių 3,8 mln. eurų – priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo tarnybų veiklai užtikrinti, 5,1 mln. eurų – sienos apsaugos tarnybų veiklai užtikrinti, 1,9 mln. eurų – Vadovybės apsaugos departamento veiklai užtikrinti ir 2,5 mln. eurų kitų institucijų būtiniausiems poreikiams tenkinti. Kartu 17,9 mln. eurų mažėja ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos, 46 mln. eurų perduota Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai valstybinėms pareigūnų pensijoms mokėti, 0,8 mln. eurų perduota Teisingumo ministerijai dėl Gyventojų registro tarnybos perdavimo Teisingumo ministerijos pavaldumui, taip pat 0,5 mln. eurų sumažinti asignavimai dėl netęstinių priemonių (Lietuvos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai ir kt.), 0,2 mln. eurų – 5 procentais sumažintos ministerijos valdymo išlaidos, taip pat planuojama gauti 5,5 mln. eurų mažiau biudžetinių įstaigų pajamų įmokų.

Vidaus reikalų ministro valdymo sritims (sportui, policijai, valstybės tarnybai) 2015 metų valstybės biudžeto projekte numatoma 228,3 mln. eurų. Palyginti su 2014 metais, asignavimai didėja 6,4 mln. eurų, iš jų policijos veiklai užtikrinti skirti asignavimai didėja 5

mln. eurų, Kūno kultūros ir sporto departamentui – 1,3 mln. eurų, Valstybės tarnybos departamentui – 0,1 mln. eurų.

Žemės ūkio ministro valdymo sričiai 2015 metais numatoma skirti 1 050,1 mln. eurų. Iš bendros asignavimų sumos ES paramos fondų lėšos sudaro 804 mln. eurų, bendrojo finansavimo lėšos – 76,8 mln. eurų. Palyginti su 2014 metais patvirtintais asignavimais, bendra asignavimų suma žemės ūkio ministro valdymo sričiai didėja 205,2 mln. eurų, daugiausia dėl Europos Sąjungos finansinės paramos lėšų didėjimo.

Igyvendinant valstybės remiamų programų investicijų projektus (investicijų projektų įgyvendinimo programas), Valstybės investicijų 2015–2017 metų programos projekte 2015 metų investicijoms numatoma skirti 1 441,4 mln. eurų valstybės lėšų, iš jų 1 364,8 mln. eurų – valstybės biudžeto lėšų (iš jų 884,9 mln. eurų – ES paramos lėšų), 70,8 mln. eurų valstybės garantuojamų paskolų ir 5,8 mln. eurų valstybės vardu pasiskolintų lėšų. Palyginti su 2014 metais, investicijoms planuojama skirti 50,9 mln. eurų (arba 3,4 proc.) mažiau valstybės lėšų, iš jų 26,2 mln. eurų (arba 1,9 proc.) valstybės biudžeto lėšų (iš jų ES lėšų – 100,2 mln. eurų, arba 10,2 proc. mažiau). Be to, palyginti su 2014 metais, investicijoms planuojama skirti 16 mln. eurų mažiau valstybės garantuojamų paskolų ir 8,7 mln. eurų mažiau valstybės vardu pasiskolintų lėšų.

2016 metų investicijoms numatoma skirti 996,3 mln. eurų valstybės lėšų, iš jų 990,5 mln. eurų – valstybės biudžeto lėšų (iš jų 518,7 mln. eurų – ES paramos lėšų) ir 5,8 mln. eurų valstybės vardu pasiskolintų lėšų. 2017 metų investicijoms numatoma skirti 1269,2 mln. eurų iš valstybės biudžeto lėšų, iš jų 768,2 mln. eurų – ES paramos lėšų.

Investicijoms 2015 metais, palyginti su 2014 metais, numatoma skirti daugiau lėšų krašto apsaugos, aplinkos apsaugos, kultūros, viešosios tvarkos, valstybės valdymo ir žemės ūkio sritims. Didžiausias investicijų augimas numatomas krašto apsaugai – 29,1 mln. eurų, aplinkos apsaugai – 23,3 mln. eurų ir kultūros sričiai – 12,7 mln. eurų.

Kitų sričių investicijoms 2015 metais numatomos skirti lėšos, palyginti su 2014 metais, mažėja dėl ES paramos ir bendrojo finansavimo lėšų sumažėjimo.

Kaip ir 2014 metais, daugiausia 2015 metais kapitalo investicijoms numatomų lėšų siūloma skirti transporto ir ryšių srities investicijų projektams įgyvendinti – iš viso 583,3 mln. eurų. Toliau pagal 2015 metais numatomų skirti valstybės investicijų dydį yra kitos veiklos srities investicijos, kurioms numatoma skirti 165 mln. eurų, švietimo srities investicijos, kurioms numatoma skirti 163,6 mln. eurų, aplinkos apsaugos srities investicijos, kurioms numatoma skirti 159,9 mln. eurų ir kt.

Savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių projektas parengtas pagal Lietuvos Respublikos savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymą (toliau – Metodikos įstatymas) ir atsižvelgiant į Metodikos įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą, pagal kurį keičiamas gyventojų pajamų mokesčio (toliau – GPM) dalies (procentais), tenkančios visų savivaldybių biudžetams nuo įplaukų į konsoliduotą valstybės biudžetą ir savivaldybių biudžetus, apskaičiavimas. Pakeitus GPM dalies (procentais), tenkančios visų savivaldybių biudžetams nuo įplaukų į konsoliduotą valstybės biudžetą ir savivaldybių biudžetus, apskaičiavimą, šis savivaldybių biudžetams tenkantis finansinis rodiklis bus susietas ir su pajamų iš GPM kitimu, kurį nulems ekonominės situacijos pokyčiai. Dėl to, kad 2015 metais didėja į konsoliduotą valstybės biudžetą ir savivaldybių biudžetus numatomos gauti įplaukos iš GPM, 60,6 mln. eurų didėja ir numatomos gauti įplaukos į savivaldybių biudžetus, nes jos ateinantiems biudžetiniams metams yra apskaičiuojamos imant 2014 metų patvirtintą GPM dalį (procentais).

2015 metais savivaldybių biudžetams savarankiškosioms funkcijoms vykdyti bus skiriama 72,15 proc. GPM įplaukų. GPM dalis, tenkanti savivaldybių biudžetams, didinama 60,9 mln. eurų dėl kompensacijos už būsto šildymą ir vandenį skyrimo ne kaip specialios

tikslinės dotacijos, jų skyrimą priskyrus savarankiškosioms savivaldybių funkcijoms, ir dėl socialinių pašalpų lėšų poreikio perskaičiavimo pagal 2011–2013 metų faktinį vidurkį (39,1 mln. eurų), dėl papildomo lėšų poreikio kompensacijoms, panaikinus pridėtinės vertės mokesčio lengvatą šildymui (4,6 mln. eurų), dėl kultūros ir meno darbuotojų darbo užmokesčio padidinimo nuo 2014 m. liepos 1 d. (6,6 mln. eurų), dėl minimalios mėnesinės algos padidinimo iki 300 eurų (lėšos numatomos penkiolikai mėnesių), dėl bazinės mėnesinės algos padidinimo iki 35,5 euro, pareiginės algos bazinio dydžio padidinimo iki 130,5 euro ir lėšų išmokoms dėl valstybės remiamų pajamų padidinimo iki 102 eurų (10,6 mln. eurų).

Skaičiuojant 2015 metų prognozuojamas pajamas, 2014 metų savivaldybių pajamos savarankiškosioms funkcijoms vykdyti imamos palyginamosiomis sąlygomis, t. y. koreguojamos tokiu pat principu, kaip ir gyventojų pajamų mokesčio dalis. Atsižvelgiant į tai, visos savivaldybės 2015 metais turės garantuotus pajamų šaltinius papildomiems išlaidų pokyčiams finansuoti. Užtikrinus papildomą lėšų poreikį Seimo ir Vyriausybės priimtiems sprendimams vykdyti, savivaldybių biudžetų pajamos savarankiškosioms funkcijoms vykdyti 2015 metais padidės 31 mln. eurų.

Savarankiškosioms funkcijoms atlikti 46 savivaldybių biudžetams numatomos 69,7 mln. eurų valstybės biudžeto bendrosios dotacijos kompensacijos, skirtos 100 procentų kompensuoti 2015 metams prognozuojamų palyginamaisiais dydžiais ir sąlygomis pajamų (be specialių tikslinių dotacijų ir pajamų iš vietinių rinkliavų) mažėjimą, palyginti su 2014 metais apskaičiuotomis pajamomis. Nė vienai savivaldybei prognozuojamos pajamos nedidėja daugiau kaip 21 proc., todėl bendrosios dotacijos kompensacijos valstybės biudžetui neskiriamos.

Konkrečioms išlaidoms finansuoti savivaldybėms numatytos specialios tikslinės dotacijos iš valstybės biudžeto sudaro 721,9 mln. eurų, arba 34,2 mln. eurų mažiau, negu numatyta 2014 metais. Speciali tikslinė dotacija valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms vykdyti sumažėja 36,3 mln. eurų dėl kompensacijų už būsto šildymą ir vandenį priskyrimo savarankiškai savivaldybių funkcijai.

Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2014 m. rugsėjo 1 d. valstybinio audito Nr. FA-P-30-1-48 „Dėl Lietuvos Respublikos savivaldybėse atlikto finansinio (teisėtumo) audito rezultatų“ išvadas ir siekiant atskleisti tikrą ir teisingą informaciją apie savivaldybių pajamas ir išlaidas, savivaldybių biudžeto pajamoms priskiriamos valstybės institucijų ir įstaigų asignavimuose numatytos valstybės biudžeto dotacijos, kurios yra susijusios su savarankiškosiomis savivaldybių vykdomomis funkcijomis (pvz., vietiniams (savivaldybių) vietinės reikšmės kelių (miestų gatvių) tiesimo ir rekonstravimo investicijų projektams finansuoti). Šios dotacijos turi tikslinę paskirtį ir savo esme yra panašios į valstybės biudžeto skiriamas specialių tikslinių dotacijų lėšas savivaldybių biudžetams. Šių iš valstybės biudžeto skiriamų dotacijų savivaldybėms prognozuojama skirti 148,1 mln. eurų, iš jų Valstybės investicijų 2015–2017 metų programoje numatytoms kapitalo investicijoms finansuoti – 92,7 mln. eurų.

Atsižvelgiant į tai, savivaldybių biudžetų pajamos 2015 metais iš visų pajamų šaltinių sudarytų 2 198,5 mln. eurų. Palyginti su 2014 metais, jos didėtų 9 proc., arba 180,7 mln. eurų.

Visos savivaldybės įpareigojamos, kad 2015 m. gruodžio 31 d. esamą pradelstą įsiskolinimą už suteiktas paslaugas, atliktus darbus ir įsigytas prekes, palyginti su 2015 m. sausio 1 d. pradelstu įsiskolinimu, sumažintų ne mažiau negu 10 procentų, o Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Neringos, Palangos, Šiaulių miestų, Kauno, Klaipėdos, Kretingos, Mažeikių, Širvintų, Trakų, Vilniaus rajonų ir Elektrėnų savivaldybės visą 2015 metams prognozuojamų pajamų padidėjimą skirtų įsiskolinimams už suteiktas paslaugas, atliktus darbus ir įsigytas prekes padengti.

Savivaldybės skola 2015 metais negalės viršyti 70 procentų prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų ir valstybės biudžeto bendrosios dotacijos kompensacijų savivaldybės biudžetui sumos.

Vilniaus miesto savivaldybės skolos ir mokėtinų sumų, kurių įvykdymo terminas praleistas daugiau kaip 10 ir 45 dienas, suma 2015 metais negalės viršyti 135 procentų prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų.

Savivaldybės, kurių prognozuojamos 2015 metų pajamos sudaro 0,05 proc. BVP ir daugiau, 2015 metais per 30 darbo dienų metų ketvirčiui pasibaigus Vyriausybės nustatyta tvarka teikia Finansų ministerijai, vykdančiai fiskalinių užduočių įgyvendinimo stebėseną, prognozinę savivaldybės biudžeto vykdymo informaciją ketvirčiais, taip pat įsiskolinimų už suteiktas paslaugas, atliktus darbus ir įsigytas prekes pokyčio prognozinę informaciją ir kitą Vyriausybės nustatytą ir valdžios sektoriaus balanso prognozavimui aktualią informaciją. Savivaldybėms, per nustatytą terminą nepateikusioms nustatytos informacijos, Vyriausybė turi teisę atidėti valstybės biudžeto dotacijų pervedimą.

Atsižvelgiant į asignavimų valdytojų pateiktą informaciją numatoma, kad preliminarus lėšų, kurios pagal Biudžeto sandaros įstatymo 14 straipsnio 2 ir (arba) 3 dalis planuojamos perkelti iš 2014 biudžetinių metų, kai jos paliekamos asignavimų valdytojui naudoti viršijant Seimo patvirtintas bendras asignavimų sumas, likutis 2015 metais sudarys 86,2 mln. eurų (iš jų 66,8 mln. eurų – iš Aplinkos ministerijos Klimato kaitos specialiosios programos).

Prognozuojama, kad valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduota pajamų visuma (neįskaitant ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšų) 2016 metais sudarys 7 251,8 mln. eurų. Prognozuojamos ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos 2016 metais sudarys 1 562,2 mln. eurų. Visos konsoliduotos visumos biudžeto pajamos kartu su ES ir kitomis tarptautinės finansinės paramos lėšomis 2016 metais sudarys apie 8 814,0 mln. eurų, arba 21,7 proc. BVP.

2017 metais prognozuojama gauti 7 730,5 mln. eurų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos biudžeto pajamų (neįskaitant ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšų). ES ir kitų tarptautinės finansinės paramos lėšų prognozuojama gauti apie 1 948,4 mln. eurų. Iš viso prognozuojamos konsoliduotos visumos biudžeto pajamos kartu su ES ir kitomis tarptautinės finansinės paramos lėšomis 2017 metais sudarys 9 678,9 mln. eurų, arba 22,2 proc. BVP.

Planuojama, kad valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos asignavimai (su ES ir kita tarptautine finansine parama) 2016 metais sudarys 9 081,9 mln. eurų, 2017 metais – 9 768,6 mln. eurų.